

# INFORMACJA PUBLICZNA

## Pytania i odpowiedzi

część II

Przepisy o dostępie do informacji publicznej warto mieć na uwadze nawet przy upublicznianiu planu zajęć. W tym wydaniu omówione zostaną konkretne przypadki, które mogą pojawić się w działalności przedszkola, a także sankcje za niereagowanie na wnioski i warunki odmowy udostępnienia.

BARTOSZ WILK

### Jakie konsekwencje będzie miało niereagowanie na wnioski o udostępnienie informacji publicznej?

W przypadku nieotrzymania odpowiedzi od dyrektora bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 14 dni, wnioskodawca może złożyć do wojewódzkiego sądu administracyjnego skargę na bezczynność. Warto pamiętać, że nie musi jej poprzedzać wezwanie do usunięcia naruszenia prawa.

Skargę na bezczynność wnioskodawca może złożyć zarówno wtedy, gdy dyrektor w żaden sposób nie zareagował na wniosek, jak i w sytuacji, gdy zrealizował tylko część wniosku – wówczas w pozostałym zakresie dyrektor będzie pozostawał w bezczynności. Jeżeli kierujący placówką stwierdzi, że informacja objęta wnioskiem nie stanowi informacji publicznej, to takie stanowisko – wiążące się wszak z nieudostępnieniem wnioskowanej informacji – wnioskodawca także może kwestionować w drodze skargi na bezczynność. W tym samym trybie kwestionuje się udostępnienie innej informacji niż ta, o której udostępnienie się zwrócono.

Jeżeli sąd administracyjny uzna skargę za uzasadnioną (tzn. gdy stwierdzi, że bezczynność miała miejsce), w wyroku zobowiąże dyrektora do rozpatrzenia wniosku oraz zasądzi na rzecz skarżącego zwrot poniesionych kosztów sądowych (w praktyce co najmniej 100 zł). Uwzględniając skargę, sąd stwierdza, czy bezczynność miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa i może orzec z urzędu albo na wniosek strony o wymierzeniu organowi grzywny do wysokości dziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Nieudostępnienie informacji publicznej może realizować znamiona przestępstwa uregulowanego w art. 23 *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Przepis ten stanowi, że kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępnia informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Nieudostępnianie informacji publicznych, zwłaszcza wskutek ignorowania wniosków o ich udostępnienie, może być podstawą do wniesienia – zgodnie z przepisami *Kodeksu postępowania administracyjnego* – skargi na działanie dyrektora przedszkola.

### Gdzie należy zamieścić plan zajęć?

Plan zajęć (w wielu przypadkach miesięczny plan zajęć) zamieszcza się zwykle na stronie internetowej przedszkola, w miejscach ogólnie dostępnych (np. w gablotach znajdujących się na terenie placówki) czy w Biuletynie Informacji Publicznej. Ostatni z wymienionych sposobów ma konsekwencje prawne dla wykonywania przez dyrektora przedszkola wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

Informacja publiczna, która nie została opublikowana w BIP, jest udostępniana na wniosek. Wynika z tego, że jeżeli informacja publiczna (w tym przypadku plan zajęć) została zamieszczona w Biuletynie, nie musi być udostępniona w odpowiedzi na wniosek. W tej sytuacji reakcja dyrektora przedszkola powinna sprowadzić się do wskazania wnioskodawcy adresu strony internetowej BIP, pod którym znajdzie on informację, o udostępnienie której wnioskuje.

Oczywiście zamieszczanie informacji w BIP wymaga pewnego zaangażowania i czasu. Proces ten można jednak zaplanować, dzięki czemu systematyczne wywiązywanie się z zadania nie będzie nadto obciążające. Warto zachęcać do umieszczania w BIP jak największej liczby różnych danych dotyczących działalności przedszkola i jego organów. Ułatwia to pracę w kontekście reagowania na wnioski o udostępnienie informacji publicznych, świadczy o sumiennym wykonywaniu obowiązków informacyjnych wynikających z *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*, a ponadto wpisuje się w tendencję informatyzacji administracji.

### **Z wnioskami o udostępnienie jakich dokumentów może spotkać się dyrektor?**

Dla wnioskodawców istotne mogą okazać się wszystkie dokumenty, które z jednej strony wpływają na działalność przedszkola, a z drugiej są efektem owej działalności. Interesującą kwestią są zawsze finanse podmiotów publicznych, stąd duże prawdopodobieństwo otrzymania wniosku, którego treścią będzie udostępnienie planu finansowego przedszkola. Rodziców może także interesować informacja o kosztach, które – np. w perspektywie rocznej – będą zmuszeni ponieść w związku z uczęszczaniem ich dziecka do przedszkola.

Często równie ważne są dla rodziców kwestie związane z wyżywieniem. Można zatem spotkać się z wnioskiem o udostępnienie jadłospisu. Jeżeli w przedszkolu funkcjonuje stołówka, opiekunów może interesować, kto dostarcza półprodukty, w jaki sposób ustalane jest menu (np. czy przedszkole korzysta z porad dietetyka). W przypadku gdy przedszkole korzysta z zewnętrznego cateringu, wnioskodawców mogą interesować informacje o firmie świadczącej tego typu usługi, w szczególności umowy z przedsiębiorcą przygotowującym i dostarczającym posiłki.

Wszystkie z wymienionych dokumentów i danych bez wątplenia stanowią informacje publiczne, a nadto nie ma podstaw, aby ograniczać ich dostępność. Mając świadomość, że informacje te mogą stać się przedmiotem wniosku o udostępnienie informacji publicznej, warto je zawczasu opublikować w BIP.

### **Czy dokumenty związane z przeprowadzaną w przedszkolu kontrolą są jawne?**

Dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie przeprowadzających ją podmiotów ustawodawca zaliczył do przykładowego katalogu

informacji podlegających udostępnieniu (zob. art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*).

Należy podkreślić, że o ile katalog z art. 6 ma charakter otwarty, o tyle art. 8 ust. 1 stanowi o tym, które z informacji muszą być (obligatoryjnie) zamieszczone w BIP. Obowiązek ten jest niezależny od tego, czy ktokolwiek kiedykolwiek zwrócił się z wnioskiem o udostępnienie tych dokumentów. Niedopełnienie wspomnianego obowiązku stanowi naruszenie prawa.

Szczególne znaczenie mają dokumenty związane z kontrolą sanitarną. Niemniej jednak należy też pamiętać o dokumentach i informacjach związanych z nadzorem finansowym i administracyjnym sprawowanym przez organ prowadzący dane przedszkole oraz informacjach odnoszących się do realizacji kontroli regulowanych przez odrębne przepisy, które powinny zostać zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej. Może to być np. kontrola związana z przestrzeganiem bezpieczeństwa i higieny pracy, przeprowadzana przez Państwową Inspekcję Pracy, czy też kontrola w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, dokonywana przez ZUS.

### **Czy należy udostępniać dokumenty związane z realizowanymi przez przedszkole projektami finansowanymi ze środków europejskich?**

Informacjami publicznymi, które podlegają udostępnieniu w trybie dostępu do informacji publicznej, mogą być dokumenty i informacje zarówno dotyczące składania projektu i wniosków o dofinansowanie, jak i te odnoszące się do efektów samego projektu.

W praktyce kwestia praw autorskich do przygotowanego projektu czy wniosku o dofinansowanie jest problematyczna. Należy wskazać, że sytuacja, w której majątkowe prawa autorskie przysługują innemu podmiotowi niż publicznemu wnioskodawcy, nie stanowi przesłanki ograniczającej dostępność informacji publicznej.



**Kiedy można odmówić dostępu do informacji publicznej?**

Dostępność w pełnym zakresie wszystkich informacji publicznych byłaby stanem niepożądanym, gdyż dochodziłoby wtedy do naruszenia innych konstytucyjnych wartości, zwłaszcza wolności oraz praw człowieka i obywatela. Z tego powodu w *Ustawie o dostępie do informacji publicznej* uregulowano przesłanki, których zaistnienie stanowi podstawę do odmowy udostępnienia informacji publicznej.

Artykuł 5 ust. 1 *Ustawy* stanowi o tym, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych (chodzi o informacje, którym nadano klauzulę „ściśle tajne”, „tajne”, „poufne” oraz „zastrzeżone”; w praktyce przedskoli ograniczenie to ma marginalne znaczenie) oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych.

Istotny jest art. 5 ust. 2 *Ustawy*, który stanowi o tym, że prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie dostępności informacji publicznych w wymienionych przypadkach dotyczy tylko tego zakresu, w którym mamy do czynienia z informacją niejawną, tajemnicą ustawowo chronioną, ochroną prywatności osoby fizycznej lub tajemnicą przedsiębiorcy. W tym zakresie należy wydać decyzję odmawiającą dostępu do informacji publicznej, przy czym trzeba pamiętać, że decyzja musi spełniać warunki formalne wskazane w *Kodeksie postępowania administracyjnego*, a ponadto musi zawierać imiona, nazwiska i funkcje osób, które zajęły stanowisko w toku postępowania o udostępnienie informacji publicznej, oraz oznaczenie podmiotów, ze względu na których dobra wydano decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej (art. 16 ust. 2 pkt 2 *Ustawy o dostępie do informacji publicz-*

*nej*). Warto pamiętać, że brak wydania decyzji odmawiającej przy ograniczeniu dostępności informacji publicznej stanowi przejaw bezczynności organu.

*Ustawa o dostępie do informacji publicznej* daje przesłankę ochrony prywatności osoby fizycznej, ale nie wskazuje bezpośrednio *Ustawy o ochronie danych osobowych*. Należy podkreślić, że jedną z form ochrony prywatności osób fizycznych jest ochrona danych osobowych, która może stanowić podstawę do wydania decyzji odmownej na podstawie art. 5 ust. 2 *Ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Odmowa udostępnienia informacji publicznej powinna zająć wówczas, gdy nie zostają spełnione przesłanki do przetwarzania danych osobowych.

**Podstawa prawna:**

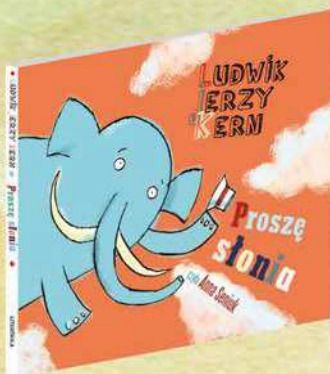
- ▶ *Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej* (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 782 ze zm.),
- ▶ *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych* (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1182 ze zm.),
- ▶ *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),
- ▶ *Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.).



**Bartosz Wilk**

członek stowarzyszenia Sieć Obywatelska – Watchdog Polska, współpracownik Pozarządowego Centrum Dostępu do Informacji Publicznej ([www.informacjapubliczna.org.pl](http://www.informacjapubliczna.org.pl)) – programu Stowarzyszenia, w ramach którego prowadzone jest poradnictwo prawne w sprawach z zakresu dostępu do informacji publicznej

REKLAMA



Wydawnictwo  
**LITERÓWKA**

Przedstaw swoim dzieciom Krzysię! Rezolutną, małą i odważną mieszkankę zamku Jutrzenki, która nie boi się najtrudniejszych wyzwań, by móc spełnić swoje marzenie.

Nasz audiobook “Proszę słońca” Ludwika Jerzego Kerna, w wykonaniu Anny Seniuk uznany został przez Komitet Ochrony Praw Dziecka najlepszym audiobookiem dla dzieci 2014 roku.

